

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

SSA Katarzyna Polańska-Farion

w sprawie ze skargi D. B. o wznowienie postępowania
w sprawie z powództwa D. B.
przeciwko I. S.A. w W. obecnie I. S.A.
w W. i I. S.A. w W.
obecnie I. S.A. w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 maja 2014 r.,
zażalenia powoda z dnia 24 lutego 2014 r.

- 1. odrzuca zażalenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia
o kosztach postępowania (pkt 2 zaskarżonego postanowienia),**
- 2. oddala zażalenie w pozostałej części,**
- 3. przyznaje radcy prawnemu K. M. S. od Skarbu Państwa
(Sądu Apelacyjnego w (...)) kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł
wraz z podatkiem VAT tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą
pomoc prawną udzieloną skarżącemu w postępowaniu
zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 października 2007 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił powództwo D. B. skierowane przeciwko I. SA w W. i I. SA w W. o zapłatę, a wyrokiem z dnia 7 maja 2008 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda. W dniu 12 marca 2012 r. powód wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego domagając się uchylenia wyroków Sądów obu instancji i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Skarga została oparta na podstawach z art. 403 § 1 pkt 1, art. 403 § 1 pkt 2 oraz art. 403 § 2 k.p.c.

Rozpoznając skargę po raz pierwszy, Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2012 r. skargę tę odrzucił uznając, że nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia a ponadto, że powód nie zachował ustawowego terminu do jej wniesienia.

Na skutek zażalenia powoda, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 20 grudnia 2012 r. (III CZ 92/12) uchylił postanowienie Sądu Apelacyjnego i przekazał skargę temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

W wyniku ponownego rozpoznania skargi, Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 17 stycznia 2014 r. ponownie skargę odrzucił uznając, że nie opiera się na ustawowych podstawach wznowienia. Ponadto, Sąd Apelacyjny ocenił, że w odniesieniu do części podstaw skarżący nie wykazał zachowania terminu do wniesienia skargi. W punkcie drugim postanowienia Sąd Apelacyjny zasądził od powoda na rzecz pozwanych kwotę 5400 zł tytułem kosztów postępowania skargowego, a w punktach trzecim i czwartym orzekł o wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi z urzędu ustanowionemu dla powoda za pomoc prawną udzieloną powodowi w postępowaniach zażaleniowym i skargowym.

Postanowienie to powód zaskarżył w punktach pierwszym i drugim. Domagał się uchylenia postanowienia w zaskarżonej części i przekazania sprawy w tej części Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. Kwestionując rozstrzygnięcie o odrzuceniu skargi zarzucił naruszenie:

- art. 207 § 3 k.p.c. i art. 9 ust. 1 w związku z art. 11 i art. 1 pkt 27 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania

cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 233, poz. 1381, dalej: „ustawa nowelizująca”) prowadzące do naruszenia art. 410 § 1 i § 2 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 406 k.p.c. przez nierozpoznanie wszystkich pism przygotowawczych skarżącego i jego pełnomocnika, a w konsekwencji niewzięcie pod uwagę przytaczanych w tych pismach okoliczności dotyczących uprawdopodobnienia zachowania terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania i istnienia faktycznych podstaw skargi;

- art. 403 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., art. 231 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 406 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że w sprawie nie zaistniały nowe okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu;
- nieważność postępowania wynikłą na skutek pozbawienia skarżącego możliwości obrony jego praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.) w związku z art. 406 k.p.c. oraz w związku z art. 9 ust. 1, art. 1 pkt 27 i art. 11 ustawy nowelizującej przez nierozpoznanie niektórych pism przygotowawczych skarżącego i jego pełnomocnika dotyczących uprawdopodobnienia zachowania terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania i do ustalania faktycznych podstaw skargi;
- art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. w związku z art. 406 k.p.c. przez przyjęcie, iż podstawa skargi dotycząca uzyskania wyroku na skutek przestępstwa sędziów dotyczy wyłącznie wadliwej interpretacji postanowienia Prokuratora w sprawie 1 Ds [...]07;
- art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. i art. 227 k.p.c. w związku z art. 406 k.p.c., a także w związku z art. 442 § 2 k.c. i art. 442 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 sierpnia 2007 r. w zw. z art. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 80, poz. 538) przez przyjęcie, że zaniechania urzędników Komisji Nadzoru Finansowego nie miały wpływu na wyroki Sądów obu

instancji podczas gdy działania te miały dowieść odpowiedzialności deliktowej pozwanych i wydłużenia okresu przedawnienia roszczeń Powoda;

- art. 410 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., i art. 328 § 1 k.p.c. w związku z art. 406 k.p.c. przez nieprzesłuchanie świadka W.K. w celu ustalenia czy wyroki były oparte na sfałszowanych (podrobionych) dokumentach,

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało odrzuceniu w części skierowanej przeciwko rozstrzygnięciu zamieszczonemu w punkcie drugim zaskarżonego postanowienia, to jest rozstrzygnięciu obejmującemu orzeczenie o kosztach postępowań zażaleniowego i skargowego. Zgodnie bowiem z treścią art. 394² § 1 k.p.c. na postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie zwrotu kosztów procesu zażalenie przysługuje do innego składu tego sądu, a art. 394¹ § 1-2 k.p.c. określa kognicję Sądu Najwyższego w postępowaniu zażaleniowym to jest wskazuje jakie postanowienia podlegające zaskarżeniu zażaleniem rozpoznaje Sąd Najwyższy. Biorąc pod uwagę, że powołane przepisy wyłączają kognicję Sądu Najwyższego co do zażaleń na postanowienia rozstrzygające o kosztach procesu, w tej części zażalenie jako niedopuszczalne podlegało odrzuceniu (art. 394¹ § 3 w związku z art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

W pozostałej części zażalenie jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu, jakkolwiek skarżący trafnie podnosi, że jego pełnomocnik nie był zobowiązany do złożenia, w toku rozprawy w dniu 17 stycznia 2014 r., wniosku o wyrażanie zgody na złożenie pisma przygotowawczego. Skarga o wznowienie postępowania została wniesiona w dniu 12 marca 2012 r., a zatem przed wejściem w życie ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 233, poz. 1381; dalej: ustawa nowelizująca). Zgodnie z jej art. 9 ust. 1 przepisy tej ustawy, w tym art. 207 § 3 zd. 2 k.p.c. w nowym brzmieniu, nie miały zastosowania w postępowaniu. Z faktu, że Sąd Apelacyjny wyraził taką zgodę nie można jednak wyprowadzać automatycznie wniosku, iż jednocześnie Sąd ten błędnie stosując w toku całego postępowania art. 207 § 3 k.p.c. w nowym brzmieniu, pominął wszelkie twierdzenia i dowody przedstawione przez skarżącego w pismach przygotowawczych złożonych bez

zgody sądu. W tym miejscu podkreślić również należy, że skarżący podnosząc zarzuty naruszenia art. 379 pkt 5 w związku z art. 207 § 3 k.p.c. oraz powiązanych z nimi przepisów dotyczących podstaw wznowienia i terminu do wniesienia skargi, w ogóle nie wskazał jakie zarzuty, bądź twierdzenia zawarte, jak twierdzi, w pominiętych pismach, faktycznie zostały przez Sąd Apelacyjny pominięte. Rzeczą skarżącego było wyszczególnienie pominiętych, istotnych dla sprawy twierdzeń skarżącego. Ogólnikowość tak ujętego zarzutu nie pozwala stwierdzić, że istotnie doszło do naruszenia prawa skarżącego do obrony i tym samym zarzuty naruszenia art. 379 pkt 5 k.p.c. w związku z art. 406 k.p.c. oraz w związku z art. 9 ust. 1, art. 1 pkt 27 i art. 11 ustawy nowelizującej, a także zarzut naruszenia art. 207 § 3 k.p.c. i art. 9 ust. 1 w związku z art. 11 i art. 1 pkt 27 ustawy nowelizującej należy uznać za nieuzasadnione.

Wykrycie okoliczności faktycznych lub dowodów w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. dotyczy faktów i środków dowodowych, które - poza przesłanką ich nieujawnienia w postępowaniu prawomocnie zakończonym - były dla strony skarżącej wówczas „nieujawnialne”. Możliwość powołania się na wykrycie nowych dowodów (art. 403 § 2 k.p.c.) istnieje tylko wówczas, gdy sam skarżący wskutek obranego sposobu postępowania nie zaniechał ich przeprowadzenia w zakończonym wcześniej postępowaniu. Ponadto, wykryte środki dowodowe muszą być tego rodzaju, że mogłyby zaważyć na wyniku sprawy, tj. ich uwzględnienie spowodowałoby, że wynik sprawy mógłby być inny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 1973 r., I CO 5/73, Biul. SN 1974, nr 2 s. 24). Skarżący, powołując się na nowy dowód w postaci zeznań świadka W. K., który był jego zwierzchnikiem, nie wykazał, że nie mógł skorzystać z tego dowodu w toku postępowania, którego skarga dotyczy; w szczególności nie może o tym świadczyć jedynie fakt, iż powód nie znał miejsca zamieszkania świadka. Skarżący nie wykazał również by dowód terminowego nadania do KNF pisma precyzującego żądanie wszczęcia postępowania kontrolnego względem pozwanego Towarzystwa Ubezpieczeń był istotny dla wyniku sprawy, zważywszy, że ta okoliczność wiązała się z mającym podstawę kontraktową roszczeniem powoda o zapłatę prowizji, a roszczenie to zostało oddalone z uwagi na przedawnienie. Tym samym również zarzut naruszenia art.

403 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., art. 231 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 406 k.p.c. jest nieuzasadniony.

Zarzut naruszenia art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący wiązał z nieuwzględnieniem przez Sąd Apelacyjny faktu, że w postępowaniu ze skargi od początku podnosił, iż niedopełnienie obowiązków przez sędziów w postępowaniu, którego dotyczyła skarga, polegało na nierozpoznananiu niektórych żądań pozwu, nierozpoznawaniu niektórych jego pism, w szczególności tych, w których powód podnosił zarzut nadużycia prawa podmiotowego. Wypada zatem przypomnieć, że ewentualna wadliwość orzeczenia wynikająca z obrazy prawa materialnego, czy też naruszenia przepisów prawa procesowego (innych niż te które zostały określone w art. 401 k.p.c.) nie może być kwalifikowana jako ustawowa podstawa wznowienia postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2007 r., V CZ 25/07, nie publ.).

W tym stanie rzeczy, nie znajdując żadnych przyczyn, dla których można byłoby zażalenie uwzględnić, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., oddalił zażalenie.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu rozstrzygnięto na podstawie § 6 pkt 7 w związku z § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).